Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-05-07

TRN 2020–0068

Handläggare:
Matilda Rehn

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Samråd för förslag till fördjupad översiktsplan för Sydöstra delarna inklusive Bergsbrunna

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har genom Tillväxt- och regionplanenämnden fått möjlighet att yttra sig över förslag till fördjupad översiktsplan för Sydöstra delarna inklusive Bergsbrunna i Uppsala kommun. Synpunkter har inhämtats från Trafikförvaltningen. Yttrandet utgår från Region Stockholms roll som ansvarig för regional fysisk planering såväl som för regional utveckling.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020-05-07
Förslag till yttrande, 2020-05-07
Förslag till fördjupad översiktsplan för Sydöstra delarna inklusive Bergsbrunna finns att läsa på kommunens hemsida

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta följande:

1. Yttrandet över förslag till fördjupad översiktsplan för Sydöstra delarna inklusive Bergsbrunna, TRN 2020–0068, godkänns och överlämnas till Uppsala kommun

2. Paragrafen justeras omedelbart

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen anser det vara mycket positiv med en heltäckande hållbarhetsbedömning av förslaget till fördjupad översiktsplan. Förslaget skulle dock vinna på en tydligare koppling till det storregionala samarbetet inom östra Mellansverige med tanke på förslaget om en ny tågstation som ska trafikeras med åtminstone pendeltågstrafik av Region Stockholm, men på sikt möjligtvis även regionaltåg.

Bakgrund

Stadsbyggnadsförvaltningen inom Uppsala kommun fick i maj 2016 ett uppdrag från Kommunstyrelsen att inleda arbetet med en Fördjupad översiktsplan för Uppsala Södra station och de sydöstra stadsdelarna. Framtagandet syftar till att bädda för en utveckling av området som uppfyller mål och inriktningar i såväl översiktsplanen som fyrspårsavtalet med staten, det så kallade Uppsalapaketet, som slöts i december 2017.

Planområdet ska rymma 21 500 nya bostäder och 10 000–15 000 nya arbetsplatser, liksom en ny tågstation Uppsala södra som ska trafikeras med SL-trafik. Förslaget innehåller fem prioriteringar för den framtida stadsmiljön:

- Inkluderande, positiv och livskraftig
- Resurseffektiv och klimatpositiv
- Grönskande med karaktärsfull arkitektur av hög kvalitet
- Nära natur och omgivande landsbygd
- Enkel och snabb att detaljplanelägga och bygga på ett ansvarsfullt sätt

Överväganden

Planförslaget saknar en koppling till det storregionala samarbetet inom östra Mellansverige, ÖMS, där såväl Region Uppsala som Region Stockholm ingår. I det gemensamma strategiska dokumentet ÖMS 2050 anges fem strategiska inriktningar som bland annat anger vikten av att koppla samman bostads-, arbets- och studiemarknader, samt att koppla ihop nodstäder (bl a Uppsala) med varandra samt med Stockholm. Byggandet av en ny tågstation längs stråket mellan Uppsala och Stockholm är således av vikt för samarbetet inom ÖMS, och kan förmodas få positiva konsekvenser för tillgängligheten till såväl Uppsala som Stockholm från respektive kommun och region.

Förslaget innebär mer än en fördubbling av antalet bostäder inom området jämfört med inriktningen i översiktsplanen från 2016. Förutsatt att detta ligger inom ramen för den beräknade ökningen enligt översiktsplanen, och

att det därmed innebär en omfördelning av bostadsbyggandet inom tätorten, kan det leda till ett större utbyte mellan Uppsala och Stockholm. Närheten till en pendeltågsstation kan göra det lättare och mer tillgängligt att bo i en region och arbeta eller studera i den andra regionen, vilket gynnar såväl Stockholm som Uppsala.

Inom arbetet med En Bättre Sits, EBS, samt den pågående åtgärdsvalsstudie för pendeltågssystemet som Region Stockholm medverkar i, används hypotesen om tre tågsystem under förutsättningen att ett fullt utbyggt fyrspår mellan Uppsala och Länsgränsen kommer till stånd. Där räknas det med att pendeltåg avser att stanna i Bergsbrunna, att regionpendeltåg skulle kunna stanna i Bergsbrunna, men att regionaltåg däremot inte skulle stanna i Bergsbrunna, då de tågen går på fjärrtågspår. Detta skulle få såväl positiva som negativa konsekvenser för trafiken, restider och trängseln i Stockholms län varför en nära samverkan med Region Uppsala pågår och är nödvändig.

Vad gäller spårvägsprojektet pågår en kunskapsöverföring och erfarenhetsutbyte som Region Stockholm med fördel ser fortsätter att utvecklas tillsammans med Uppsala kommun och Region Uppsala. Det handlar dels om fysisk utformning i planeringen men även att det i ett förvaltningsperspektiv finns fördelar om regionerna och kommunerna hittar sätt att samarbeta och tillsammans bygga upp spårvägskompetens i såväl östra Mellansverige som i Sverige.

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen anser det vara mycket positivt att kommunen valt att göra en heltäckande hållbarhetsbedömning för det expansiva förslaget till fördjupad översiktsplan. Då förslaget innebär en betydande förändrad markanvändning, som inte bara har en påverkan på miljön i närområdet utan även förmodas få sociala och ekonomiska konsekvenser i hela Uppsala kommun, samt utanför, skulle enbart en miljökonsekvensbeskrivning inte vara tillräcklig.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med Region Stockholms miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017–2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Matilda Rehn
Regionplanerare

Tillväxt- och regionplanenämnden

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
2020-05-07

TRN 2020–0068

sydostra@uppsala.se

Uppsala kommun

Samråd för förslag till fördjupad översiktsplan för Sydöstra delarna inklusive Bergsbrunna

Inledning

Uppsala kommun ingår i storstadsområdet som sträcker sig från Södertälje till Uppsala, över länsgränsen. Det finns därmed en rad funktionella samband mellan regionerna och kommunerna som behöver samverkas kring, särskilt inom kollektivtrafiksystemet eftersom den planerade utvecklingen i de sydöstra delarna och Bergsbrunna påverkar trafikupplägget och trängseln i systemet inom Stockholms län.

Tillväxt- och regionplanenämnden saknar dock en tydlig koppling till den storregionala samverkan som sker inom östra Mellansverige, ÖMS, där bland annat Region Uppsala och Stockholm ingår och där tätorterna Uppsala och Stockholm är utpekade som nodstäder.

Synpunkter

Då förslaget innebär en betydande förändrad markanvändning, som inte bara har en påverkan på miljön i närområdet utan även förmodas få sociala och ekonomiska konsekvenser i hela Uppsala kommun, samt utanför, är det mycket positivt att en heltäckande hållbarhetsbedömning gjorts.

Inom ÖMS-samarbetet har det strategiska dokumentet ÖMS 2050 arbetats fram som anger fem strategiska inriktningar, vilka är viktiga för att på ett bättre sätt verka för en sammankopplad storregion:

- Integrera arbets-, utbildnings- och bostadsmarknaderna
- Verka för en koncentrerad, tät och sammanhållen bebyggelse i de bästa kollektivtrafiklägena
- Länka samman de storregionala nodstäderna med Stockholm och med varandra genom tvärförbindelser
- Stärka ÖMS internationella kopplingar och förbindelser med andra storstadsregioner som Helsingfors, Oslo och Östersund
- Säkra en resurseffektiv och hållbar godsförsörjning

Den föreslagna utbyggnaden i de sydöstra delarna inklusive Bergsbrunna i Uppsala, samt byggandet av en ny tågstation, bidrar till genomförande av den strategiska inriktningen och förmodas få positiva konsekvenser för tillgängligheten till såväl Uppsala som Stockholm. Det storregionala perspektivet skulle därför med fördel kunna lyftas fram.

Förslaget innebär mer än en fördubbling av antalet bostäder inom området jämfört med inriktningen i översiktsplanen från 2016. Detta skapar positiva effekter för bostadsförsörjningen och arbetsmarknaden även i Stockholmsregionen och kan leda till ett större utbyte mellan Uppsala och Stockholm då det blir mer tillgängligt att bo, arbeta och studera i de två regionerna.

Inom arbetet med En Bättre Sits, EBS, samt den pågående åtgärdsvalsstudie för pendeltågssystemet som Region Stockholm medverkar i, används hypotesen om tre tågsystem under förutsättningen att ett fullt utbyggt fyrspår mellan Uppsala och Länsgränsen kommer till stånd. Det räknas med att pendeltåg avser att stanna i Bergsbrunna, och att regionpendeltåg skulle kunna stanna i Bergsbrunna. Detta skulle få framför allt positiva konsekvenser för trafiken och trängseln i Stockholms län varför en nära samverkan med Region Uppsala pågår och är nödvändig.

Vad gäller spårvägsprojektet pågår en kunskapsöverföring och erfarenhetsutbyte som Region Stockholm med fördel ser fortsätter att utvecklas tillsammans med Uppsala kommun och Region Uppsala. Det handlar dels om fysisk utformning i planeringen, men även att det i ett förvaltningsperspektiv finns fördelar om regionerna och kommunerna hittar sätt att samarbeta och tillsammans bygga upp spårvägskompetens i såväl östra Mellansverige som i Sverige.